

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ II

ΑΘΗΝΑ, 2022

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

240. Τι είναι η συνταγή; Ποια είναι τα μέρη μιας συνταγής;

Η ιατρική συνταγή είναι η γραπτή εντολή προς χορήγηση ή παρασκευή φαρμάκων, στην οποία περιλαμβάνονται και οδηγίες για την διάρκεια και τον τρόπο λήψης αυτών. Πρόκειται για ιδιωτικό ή δημόσιο επίσημο έγγραφο ιατρού, οδοντιάτρου ή κτηνιάτρου, το οποίο αποτελεί (επιπλέον) και νομικό αποδεικτικό υλικό. Αλλαγή των στοιχείων τόσο της χειρόγραφης όσο και της ηλεκτρονικής ιατρικής συνταγής (διαθέτει ημερομηνία σύνταξης και υπογραφή του συντάκτη της) θεωρείται πλαστογραφία.

Μέρη μιας συνταγής είναι:

- **Επιγραφή:** Στοιχεία ιατρού, ημερομηνία στοιχεία ασθενούς.
- **Επίκληση:** Rp (από το λατινικό *recipe*): Λάβε.
- **Εντολή:** Φαρμακοτεχνική μορφή, εμπορική ονομασία (πλέον με ηλεκτρονική συνταγράφηση αναγράφεται η δραστική ουσία), ποσότητα δραστικής ουσίας ανά μονάδα δόσης, ποσότητα φαρμακοτεχνικής μορφής (π.χ. 2 κουτιά δισκίων, 2 κουτιά με σιρόπι).
- **Οδηγία (Subscriptio)** προς φαρμακοποιό σε περίπτωση που πρέπει να παρασκευασθεί από τον φαρμακοποιό.
- **Οδηγία (Signature):** S: Οδηγίες προς τον ασθενή.
- Υπογραφή και σφραγίδα ιατρού.

241. Να δοθούν οι αναλυτικές περιγραφές των παρακάτω συντομογραφιών: syr, inj, susp, suppr, inh.

Οι περιγραφές είναι οι ακόλουθες:

- **Σιρόπι:** Τα φαρμακευτικά σιρόπια είναι υγρά φαρμακοτεχνικά σκευάσματα σακχάρου με ιξώδη σύσταση που περιέχουν περιέχουν

φαρμακευτικές ουσίες και άλλα συστατικά (π.χ. χρωστικές ουσίες, αρωματικές ουσίες, συντηρητικά, πρόσθετοι διαλύτες). Το υγρό συστατικό τους είναι συνήθως το νερό,

- **Ενέσιμο, ένεση:** Στείρα σκευάσματα που χορηγούνται με ένεση. Κατατάσσονται σε ενέσιμα διαλύματα, ενέσιμα εναιωρήματα, ξηρές σκόνης που (μετά την προσθήκη στείρου διαλύτη) σχηματίζουν ενέσιμα διαλύματα ή εναιωρήματα και στείρα γαλακτώματα.
- **Εναιώρημα:** Τα εναιωρήματα αντιπροσωπεύουν τύπους φαρμακευτικών μορφών που αποτελούνται από διεσπαρμένα, πολύ μικρά και αδιάλυτα σωματίδια σε ένα υγρό μέσο. Τα εναιωρήματα μπορούν να είναι έτοιμα ή να βρίσκονται υπό μορφή σκόνης μέσα στον περιέκτη και το τελικό σκεύασμα να προκύπτει από την προσθήκη υγρού (συνήθως νερού) από τον χρήστη μέχρι ενός τελικού όγκου και την ανακίνηση του προϊόντος.
- **Υπόθετο:** Τα υπόθετα είναι στερεά μορφή χορήγησης φαρμάκων από το απευθυσμένο, τον κόλπο και σπανιότερα από την ουρήθρα. Η μορφή αυτή μετά την εισαγωγή της τήκεται ή διαλύεται στις εκκρίσεις της κοιλότητας, ενώ συγχρόνως απελευθερώνεται το δραστικό συστατικό.
- **Εισπνεόμενα:** Είναι φάρμακα που προορίζονται για εισπνοή και ουσιαστικά είναι βρογχοδιασταλτικά ή/και κορτιζονούχα. Διακρίνονται σε 1) εισπνευστήρες υπολογισμένης δόσης που βρίσκονται υπό πίεση (Inhalers) σε δοχείο μαζί με προωθητικό αέριο και αποτελούν την πιο συνηθισμένη μορφή εισπνεόμενου φαρμάκου, 2) Εισπνευστήρες ξηράς σκόνης σε διάφορες μορφές (μιας δόσης, πολλαπλών δόσεων) που αποτελούν μια οικολογική μορφή (ως παράγοντας μεταφοράς χρησιμοποιείται η λακτόζη) και 3) υγρά που προορίζονται για εκνέφωση με τον κατάλληλο νεφελοποιητή. Οι νεφελοποιητές είναι συσκευές που δεν απαιτούν συνήθως τη συνεργασία του ασθενούς. Είναι χρήσιμοι για την ταυτόχρονη χορήγηση δύο ή περισσότερων φαρμάκων. Έχουν όμως μεγάλο κόστος, είναι ογκώδεις και χρονοβόροι.

242. Τι σημαίνουν οι όροι και οι συντμήσεις: emulsion, extraction, solution, dil., conc.;

Σημαίνουν αντίστοιχα, γαλάκτωμα, εκχύλισμα, διάλυμα, αραιό (αραιωμένο), πυκνό.

371. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τη συνταγογράφηση φαρμάκων;

Οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν την συνταγογράφηση των φαρμάκων είναι:

- Η (δοκιμασμένη) αποτελεσματικότητα του φαρμάκου.
- Η συχνότητα και η σοβαρότητα εμφάνισης ανεπιθύμητων ενεργειών.
- Το κόστος για τον ασθενή, ειδικά αν δεν έχει ασφαλιστική κάλυψη ή αν έχει μειωμένο εισόδημα.
- Η ηλικία.
- Τυχόν υφιστάμενα νοσήματα (π.χ. νεφρικές παθήσεις, στομάχι, καρδιά)- Εγκυμοσύνη- Ανεπάρκεια ενζύμου G6-PD.
- Τυχόν αλληλεπιδράσεις με άλλα φάρμακα που λαμβάνει ο ασθενής.

379. Τι είναι τα πρωτότυπα και τι τα γενόσημα φάρμακα;

Πρωτότυπο είναι το φάρμακο που περιέχει μια δραστική ουσία η οποία κυκλοφορεί για πρώτη φορά στην αγορά μετά από μακροχρόνιες έρευνες και δαπάνες πολλών εκατομμυρίων ευρώ. Προκειμένου να μπορέσει να αποζημιωθεί η φαρμακευτική εταιρεία για την πολύ δαπανηρή διαδικασία ανακάλυψης/ ανάπτυξης του νέου φαρμάκου το κατοχυρώνει με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Το πρωτότυπο φαρμακευτικό προϊόν προστατεύεται από

περίοδο προστασίας 20 ετών από την κατοχύρωση του, περίοδο κατά την οποία κανένα αντίστοιχο γενόσημο φάρμακο δε μπορεί να κυκλοφορήσει στην αγορά. Κατά την περίοδο που το πρωτότυπο φάρμακο έχει την αποκλειστικότητα στην αγορά, συνήθως έχει ψηλή τιμή. Μετά τη λήξη της περιόδου προστασίας των δεδομένων του πρωτότυπου φαρμάκου, μια άλλη φαρμακοβιομηχανία, μπορεί να εξασφαλίσει άδεια κυκλοφορίας και να κυκλοφορήσει νόμιμα γενόσημο (ή αντιγραφικό) φάρμακο.

Τα **γενόσημα** φάρμακα (διεθνώς: «generics» ή «generic drugs») είναι «αντίγραφα» εγκεκριμένων, πρωτότυπων φαρμάκων που ήδη κυκλοφορούν στην αγορά και έχουν συγκρίσιμα έως ίδια χαρακτηριστικά με τα πρωτότυπα φάρμακα όσον αφορά στη δοσολογία, τρόπο χορήγησης, αποτελεσματικότητα, ασφάλεια και ποιότητα. Τα γενόσημα φάρμακα κυκλοφορούν νόμιμα μετά τη λήξη της εικοσαετούς προστασίας του διπλώματος ευρεσιτεχνίας (πατέντας) του πρωτοτύπου φαρμάκου αναφοράς. Χρησιμοποιούνται ευρέως από τα συστήματα υγείας σε όλο τον κόσμο, ως αποτελεσματικές εναλλακτικές λύσεις έναντι των ακριβότερων πρωτότυπων φαρμάκων. Με άλλα λόγια, τα γενόσημα φάρμακα περιέχουν την ίδια δραστική φαρμακευτική ή συνδυασμό δραστικών ουσιών με τα πρωτότυπα φάρμακα και η τιμή τους είναι συνήθως χαμηλότερη σε σχέση με τις τιμές των προϊόντων αναφοράς.

384. Τι είναι η θετική και τι η αρνητική λίστα φαρμάκων;

Η θετική λίστα φαρμάκων περιλαμβάνει τα φάρμακα που αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ και τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία.

Η αρνητική λίστα φαρμάκων περιλαμβάνει φάρμακα που δεν αποζημιώνονται αλλά ωστόσο συνταγογραφούνται. Με άλλα λόγια το κόστος των φαρμάκων της αρνητικής λίστας καταβάλλεται 100% από τον

ασφαλισμένο. Πρόκειται για βοηθητικά σκευάσματα, χωρίς ιδιαίτερη θεραπευτική αξία ή άμεσο θεραπευτικό αποτέλεσμα.

387. Υπό ποιες προϋποθέσεις ισχύει η ημερομηνία λήξης των φαρμάκων;

Γενικά τα φάρμακα μπορούν να επηρεαστούν από:

- Το ηλιακό φως.
- Το οξυγόνο.
- Την παρουσία υγρασίας
- Τις ακραίες θερμοκρασίες, ειδικά τις υψηλές θερμοκρασίες.

Επίσης, γενικά οι στερεές μορφές (π.χ. δισκία, κάψουλες, κόνεις) παρουσιάζουν μεγαλύτερη σταθερότητα, ενώ τα φάρμακα υπό μορφή διαλυμάτων (π.χ. σιρόπια, κολλύρια) είναι περισσότερο επιρρεπή σε μεταβολή των χαρακτηριστικών τους (π.χ. μεταβολή περιεκτικότητας του δραστικού συστατικού).

Η ημερομηνία λήξεως καλύπτει το χρονικό διάστημα κατά την οποία είναι εγγυημένη η πλήρης ισχύς και η ασφάλεια του φαρμάκου. Συνήθως, η ημερομηνία αυτή είναι μεταξύ 12 και 60 μηνών από την ημερομηνία παρασκευής του φαρμάκου και προκύπτει από μελέτες σταθερότητας του φαρμάκου.

Προκειμένου να ισχύει η ημερομηνία λήξεως ενός φαρμάκου θα πρέπει να διατηρείται στην αρχική του συσκευασία και σύμφωνα στις προβλεπόμενες συνθήκες που αναγράφονται στην εξωτερική συσκευασία του και στο φύλλο οδηγιών του. Συνήθως η διατήρηση αφορά στην φύλαξη σε δροσερό περιβάλλον χωρίς οσμές. Ωστόσο υπάρχουν φάρμακα που πρέπει να φυλάσσονται υποχρεωτικά στο ψυγείο, όπως τα εμβόλια, οι οροί και η ινσουλίνη. Επομένως, δεν ισχύει η ημερομηνία λήξεως των σιροπιών εφόσον

ανοιχθούν και αντιβιοτικών για παιδιά σε μορφή σκόνης μετά την ανασύσταση τους (δηλαδή προσθήκη νερού) (συστήνεται η διατήρηση στο ψυγείο για 15 ημέρες), τα κολλύρια μετά το άνοιγμα της συσκευασίας τους (διατήρηση συνήθως για 1 μήνα), εκτός και εάν πρόκειται για μονοδόσεις.

Σημείωση: Ορισμένα φάρμακα είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν με ασφάλεια ακόμα και μετά την ημερομηνία λήξης τους. Συνήθως το πρόβλημα αναφέρεται σε μείωση της περιεκτικότητας τους σε δραστική ουσία σε σχέση με την αναγραφόμενη. Σε σπάνιες περιπτώσεις είναι δυνατόν να προκληθεί τοξικότητα λόγω σχηματισμού ενός προϊόντος διάσπασης του φαρμάκου, με πιο χαρακτηριστική την περίπτωση του αντιβιοτικού τετρακυκλίνης και δευτερευόντως της ασπιρίνης.

388. Τι ορίζουμε ως ληξιπρόθεσμο φάρμακο; Κάθε πότε μπορεί να γίνει επιστροφή των ληξιπρόθεσμων φαρμάκων;

Τα ληξιπρόθεσμα φάρμακα είναι φάρμακα που έχουν λήξει ή λήγουν κατά το τρέχον εξάμηνο (1/1 έως 30/6 και 1/7-31/12). Οι επιστροφές φαρμάκων γίνονται **δυο φορές τον χρόνο** συμπληρώνοντας φόρμα επιστροφής φαρμάκων. Δεν επιστρέφονται (δεν γίνονται δεκτά) φάρμακα χωρίς την ταινία γνησιότητας, σπασμένα, σχισμένα, λερωμένα ή χωρίς περιεχόμενο, καθώς και φάρμακα που έχουν καταργηθεί, που αφορούν παλαιότερη ανάκληση ή έχουν λήξει σε περασμένο εξάμηνο ή δεν λήγουν το τρέχον εξάμηνο (εμπορεύσιμα)

Σύμφωνα με τον νόμο Νόμος 3204/2003 - ΦΕΚ Α/296/24-12-2003, «Παραγωγοί, εισαγωγείς, αντιπρόσωποι και παρασκευαστές γενικά φαρμακευτικών προϊόντων τα οποία φέρουν επί της συσκευασίας τους ημερομηνία λήξης και έχουν λήξη ή λήγουν εντός του τρέχοντος κάθε φορά Α ή Β εξαμήνου κάθε έτους, υποχρεούνται να τα αποσύρουν από τα

φαρμακεία μέχρι την 30η Ιουνίου και την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους και να εκδίδουν υποχρεωτικά πιστωτικά τιμολόγια.

389. Ποια χρώματα ταινιών γνησιότητας φαρμάκων γνωρίζετε; Πώς ορίζουν τον τρόπο διάθεσης των φαρμάκων;

- Ταινία γνησιότητας με **ΜΑΥΡΑ** στοιχεία θα φέρουν τα προϊόντα στα οποία ο τρόπος διάθεσης είναι «Με απλή ιατρική συνταγή».
- Ταινία γνησιότητας με **ΚΑΦΕ** στοιχεία θα φέρουν τα προϊόντα τα οποία ως τρόπο διάθεσης έχουν «και χωρίς ιατρική συνταγή» (ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ).
- Ταινία γνησιότητας με **ΜΠΛΕ** στοιχεία θα φέρουν τα προϊόντα στα οποία ο τρόπος διάθεσης είναι η χρήση σε νοσοκομεία ή νοσηλευτικά ιδρύματα ή ειδικά κέντρα. Επίσης όταν η χρήση του προϊόντος πρέπει να ξεκινά στο νοσοκομείο και η συνέχιση της θεραπείας εκτός νοσοκομείου.
- Ταινία γνησιότητας με **ΠΡΑΣΙΝΑ** στοιχεία θα φέρουν τα προϊόντα τα οποία δεν ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες και ο τρόπος διάθεσης απαιτεί κάποιου είδους ειδική συνταγή (ελεγχόμενη, ειδική, περιορισμένη ανανεώσιμη ή μη, φυλασσόμενη ή όταν η διάγνωση πρέπει να γίνεται σε νοσοκομείο και η θεραπεία εκτός νοσοκομείου κ.ά.)
- Ταινία γνησιότητας με **ΦΟΥΞΙΑ** στοιχεία θα φέρουν τα προϊόντα τα οποία έχουν άδεια κυκλοφορίας «Παραλλήλως Εισαγομένου φαρμάκου», ανεξάρτητα από τον τρόπο διάθεσης της αδείας κυκλοφορίας. Στα φάρμακα που ανήκουν σε περισσότερες της μιας από τις άνω αναφερόμενες κατηγορίες, όπως π.χ. Συνταγογραφούμενα και Παραλλήλως Εισαγόμενα Φάρμακα, τα στοιχεία θα έχουν το χρώμα των Παραλλήλως Εισαγομένων Φάρμακων δηλ. χρώμα ΦΟΥΞΙΑ.

390. Τι ορίζεται ως φαρμακευτική φροντίδα; Με ποιούς τρόπους μπορεί να συμβάλει στην προαγωγή της υγείας του ασθενούς;

Η Φαρμακευτική Φροντίδα ορίζεται ως μια πρακτική όπου ο ασκών (δηλαδή ο φαρμακοποιός) φέρει ευθύνη για τις ανάγκες/ συνέπειες του ασθενούς που σχετίζονται με τη φαρμακευτική αγωγή που του έχει χορηγηθεί και καθίσταται υπεύθυνος. Στην ουσία πρόκειται για μια αναβάθμιση του ρόλου του Φαρμακοποιού που από απλός πωλητής φαρμάκων μετρατρέπεται σε επιστήμονα που προσφέρει υπηρεσίες υγείας στους ασθενείς και ενσωματώνεται στο εθνικό σύστημα υγείας. Αυτό προφανώς σημαίνει πως σταδιακά (και εφόσον αναγνωρισθεί ο ρόλος τους αυτός) θα μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και να διεκδικήσουν αποζημίωση από τα ασφαλιστικά ταμεία για τις υπηρεσίες που παρέχουν στους ασθενείς. Αυτό θα μπορούσε να είναι σε όφελος και των ασφαλιστικών ταμείων πολιτείας λόγω της εξοικονόμησης πόρων για την υγεία που θα μπορούσε να γίνει (π.χ. έγκαιρη διαπίστωση παρενεργειών και διακοπή του φαρμάκου).

Οι σπουδαιότερες παράμετροι για την επίτευξη του στόχου αποτελεί η προσβασιμότητα του φαρμακείου, η διαθεσιμότητα των υπαλλήλων του και φυσικά η έγκυρη έγκυρη επιστημονική (κλινική) κατάρτιση του φαρμακοποιού. Προφανώς, η έλλειψη χρόνου από την πλευρά του Φαρμακοποιού, καθώς και η ελλιπής επικοινωνία με τους ασθενείς ήταν τα βασικά εμπόδια για την παροχή Φαρμακευτικής φροντίδας.

Βασική σύσταση στους φαρμακοποιούς είναι να εκπαιδεύσουν κατάλληλα το προσωπικό τους, να πρέπει οι ίδιοι να καταναίμουν κατάλληλα τους πόρους τους, να αναπτύξουν τρόπους διάδοσης πληροφοριών που αφορούν καινούργια Φάρμακα και υπηρεσίες, αλλά και να τεκμηριώσουν και να αξιολογήσουν την εξοικονόμηση χρημάτων και το όφελος για τον ασθενή που προκύπτουν από τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

391. Τι είναι η αυτοφροντίδα ασθενούς και σε ποιες περιπτώσεις δεν ενδείκνυται;

Αυτοφροντίδα (Self-Care) είναι το σύνολο των ενεργειών των ανθρώπων προς τον εαυτό τους για την διατήρηση της υγείας τους, καθώς και την πρόληψη και αντιμετώπιση κάποιας ασθένειας. Η **αυτοφροντίδα** είναι μια ευρεία έννοια που καλύπτει την υγιεινή, τη διατροφή, τον τρόπο ζωής, τη σωματική δραστηριότητα, αποφεύγοντας κινδύνους που συνεπάγονται όπως για παράδειγμα το κάπνισμα ή τη παχυσαρκία. Η αυτοφροντίδα περιλαμβάνει και τις ενέργειες του ατόμου για την διαχείριση/ αντιμετώπιση ήπιων προβλημάτων υγείας, όπως ένα κοινό κρυολόγημα (π.χ. με βήχα, πονόλαιμο, καταρροή), η διαχείριση του πόνου (π.χ. πονοκέφαλος, πονόδοντος, πόνος περιόδου, οσφυαλγία), η διαχείριση ήπιων αλλεργιών (π.χ. φτέρνισμα, καταρροή), η διαχείριση διάρροιας/ δυσκοιλιότητας, η αντιμετώπιση ξηροφθαλμίας, η λήψη συμπληρωμάτων διατροφής σε περιόδους ανάγκης (π.χ. άγχους, κρυολογήματος) κ.λ.π. Η αυτοφροντίδα περιλαμβάνει προφανώς και την συμβουλή του φαρμακοποιού για τα παραπάνω προβλήματα και προφανώς την χρήση μη συνταγογραφούμενων σκευασμάτων. Η αυτοφροντίδα προφανώς δεν συνιστάται σε περισσότερο απαιτητικά θέματα υγείας για τα οποία απαιτείται συμβουλή/ καθοδήγηση ιατρού, σε περιπτώσεις που ο ασθενής αντιμετωπίζει για πρώτη φορά ένα αξιόλογο σύμπτωμα και απαιτείται διάγνωση/ διερεύνηση/ αξιολόγηση από ιατρό και προφανώς σε σοβαρά προβλήματα υγείας που ακόμα και η λήψη ενός αντιφλεγμονώδους φαρμάκου (π.χ. έλκος στομάχου, νεφρική ανεπάρκεια) χρειάζεται συμβουλή ιατρού.

394. Ποια φάρμακα ονομάζονται υψηλού κόστους (ΦΥΚ) και με ποιες διαδικασίες χορηγούνται αυτά στους ασθενείς;

Τα φάρμακα υψηλού κόστους (ΦΥΚ) είναι φάρμακα υψηλού κόστους και χορηγούνται σε ασθενείς με πολύ σοβαρά νοσήματα. Η βασικότερη κατηγορία των ΦΥΚ είναι τα αντικαρκινικά φάρμακα, αλλά επίσης αφορούν και ανοσοκατασταλτικά σκευάσματα, φάρμακα για εξωσωματική γονιμοποίηση, μονοκλωνικά αντισώματα, ανοσοσφαιρίνες, ανοσοκατασταλτικά φάρμακα και φάρμακα για σοβαρές οφθαλμικές παθήσεις. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί πως **ένα ακριβό φάρμακο δεν είναι απαραίτητα και ΦΥΚ** αν δεν περιλαμβάνεται στους σχετικούς πίνακες. Οι πίνακες των ΦΥΚ **μεταβαλλονται συνεχώς**.

Τα ΦΥΚ μπορούν να χορηγηθούν από φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ ή και ορισμένα και από ιδιωτικά φαρμακεία (δεν μετέχουν όλα τα ιδιωτικά φαρμακεία στο πρόγραμμα και δεν διατίθενται από ιδιωτικά φαρμακεία ΦΥΚ με τιμή άνω των 3000 ευρώ). **Η διαδικασία παράδοσης από ιδιωτικά φαρμακεία είναι η εξής:** Ο δικαιούχος περίθαλψης αφού παραλάβει τη συνταγή από τον ιατρό του ή ενημερωθεί από τον ιατρό του για τον κωδικό συνταγής (barcode), μπορεί να καταχωρήσει το αίτημα του για την παραλαβή του φαρμάκου του από ιδιωτικό φαρμακείο με την είσοδο του στην εφαρμογή διάθεσης ΦΥΚ (<https://fyk.eopyy.gov.gr/>). Στην οθόνη που εμφανίζεται επιλέγει την είσοδο στην εφαρμογή με τη χρήση των κωδικών taxisnet, και αφού επιλέξει «εξουσιοδότηση» συμπληρώνει τον ΑΜΚΑ του ώστε να γίνει η ταυτοποίησή του. Αν ο ασφαλισμένος επιθυμεί να συνεχίσει να εκτελεί τις συνταγές του μέσω των φαρμακείων του ΕΟΠΥΥ δεν θα προβεί στην παραπάνω διαδικασία.

395. Μια συνταγή περιέχει οδηγία για χορήγηση από ιδιωτικό φαρμακείο Tab. Lonalgal ένα (1) κουτί και μία άλλη συνταγή οδηγία για χορήγηση Tab. Lonarid-N ένα (1) κουτί. Ποια είναι τα απαιτούμενα παραστατικά για να εκτελεστούν οι συνταγές αυτές;

Απαραίτητες πληροφορίες : Lonarid-N: ένα κουτί περιέχει 20 ταμπλέτες, κάθε ταμπλέτα περιέχει παρακεταμόλη 400 mg, καφεΐνη 50 mg και φωσφορική κωδεΐνη 10 mg. Lonalgal: ένα κουτί περιέχει 10 ταμπλέτες, κάθε ταμπλέτα περιέχει παρακεταμόλη 500 mg και φωσφορική κωδεΐνη 30 mg.

ΠΡΟΣΟΧΗ: ΑΛΛΑΓΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ από 15-7-2019.

Και οι δυο συνταγές απαιτούν αποκλειστικά και μόνο ηλεκτρονική συνταγή που φέρει σήμανση «**Ειδική Συνταγή Ναρκωτικών**» και δεν χρειάζεται να συνοδεύεται από το επιπλέον έντυπο της «απλής συνταγής ναρκωτικών» (μονόγραμμη κόκκινη) εκτός από τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στην ερώτηση Νο 48, παρακάτω. Αντίγραφο της ηλεκτρονικής συνταγής (με υπογραφή πελάτη, υπογραφή φαρμακοποιού και σφραγίδα φαρμακείου) θα πρέπει να κρατήσει ο φαρμακοποιός για τρία χρόνια.

Στην περίπτωση των εξαιρέσεων (π.χ. μετανάστες χωρίς ΑΜΚΑ, πολίτες χωρίς ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας, κτηνιατρικά φάρμακα) ισχύει ο παλιός τρόπος που ίσχυε μέχρι 15-7-2019:

Μια συσκευασία Lonarid-N περιέχει 20 δισκία* 10 mg κωδεΐνης/ δισκίο= 200 mg κωδεΐνης ανά συσκευασία. Μια συσκευασία Lonalgal-N περιέχει 10 δισκία* 30 mg κωδεΐνης/ δισκίο= 300 mg κωδεΐνης ανά συσκευασία. Με το παλιό σύστημα για την συνταγογράφηση ενός κουτιού Lonarid-N (κωδεΐνη έως και 200 mg) χρειαζόνταν απλή ιατρική συνταγή (φυλασσόμενη επί τριετία), ενώ για την συνταγογράφηση ενός κουτιού Lonalgal (κωδεΐνη πάνω από 200 mg και έως και 400 mg) απαιτούνταν απλή συνταγή ναρκωτικών (μονόγραμμη) φυλασσόμενη επί τριετία.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

3. Ποια στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνει μια ηλεκτρονική συνταγή και τι πρέπει να έχει για να είναι έγκυρη: α) ανάλογα με το που συνταγογραφήθηκε και β) ανάλογα με το είδος του φαρμάκου το οποίο έχει συνταγογραφηθεί (επιπλέον παραστατικά).

α) Εφόσον έχει συνταγογραφηθεί από ιδιώτη ιατρό θα πρέπει να περιλαμβάνει οπωσδήποτε την σφραγίδα του ιατρού. Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί από δημόσιο φορέα (π.χ. Νοσοκομείο, Κέντρο Υγείας) θα πρέπει να συνοδεύεται από σφραγίδα του Νοσοκομείου (στρογγυλή ή τετράγωνη σφραγίδα Κλινικής Δημοσίου Νοσοκομείου/ Κέντρου Υγείας ή τετράγωνη σφραγίδα που αναγράφεται η Δ.Υ.ΠΕ). Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί από ιδιωτική κλινική θα πρέπει να φέρει το λογότυπο και την σφραγίδα της Ιδιωτικής Κλινικής.

β) Ορισμένα φάρμακα απαιτούν **επιπλέον παραστατικά** και αυτά είναι κυρίως τα **νοσοκομειακά φάρμακα** (βλέπε παρακάτω ερώτηση). Παλαιότερα υπήρχαν και δυο ακόμα κατηγορίες φαρμάκων, τα ναρκωτικά και οι κινολόνες/ κεφαλοσπορίνες Γ γενεάς. Οι κατηγορίες αυτές έχουν πλέον καταργηθεί και σήμερα η ηλεκτρονική συνταγογράφηση τους απαλλάσσει το οποιοδήποτε συνοδό έντυπο. Ωστόσο εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται ΜΟΝΟ για τις εξαιρέσεις που επιβάλλουν την χειρόγραφη συνταγή, οι οποίες αναφέρονται στην ερώτηση 48 (π.χ. μετανάστες χωρίς ΑΜΚΑ, πολίτες χωρίς ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας, κτηνιατρικά φάρμακα).

11. Ποιες κατηγορίες φαρμάκων απαιτούν επιπλέον παραστατικά (εκτός της ηλεκτρονικής συνταγής) προκειμένου να εκτελεστούν;

Τα φάρμακα που απαιτούν επιπλέον παραστατικά προκειμένου να εκτελεστούν είναι:

- **Νοσοκομειακά φάρμακα** (έχουν μπλε κουπόνι): Χρειάζονται γνωμάτευση από θεράποντα ιατρό ειδικότητας που έκανε την διάγνωση σε νοσοκομείο ή ιδιωτική κλινική. Το έντυπο της διάγνωσης θα πρέπει να συνοδεύεται από σφραγίδα του Νοσοκομείου (στρογγυλή ή τετράγωνη σφραγίδα Κλινικής Δημοσίου Νοσοκομείου/ Κέντρου Υγείας ή τετράγωνη σφραγίδα που αναγράφεται η Δ.Υ.ΠΕ) ή το λογότυπο και την σφραγίδα της Ιδιωτικής Κλινικής. Η γνωμάτευση δεν μπορεί να ισχύει για χρονικό διάστημα πέραν των δυο (2) ετών. Η ιατρική γνωμάτευση που συνοδεύει την συνταγή μπορεί να είναι πρωτότυπη ή φωτοαντίγραφο (δεν απαιτείται πλέον επικυρωμένο αντίγραφο).
- Τα **αντιικά φάρμακα** οσελταμιβίρη (Tamiflu) και ζαναμιβίρη (Relenza): Αναφέρεται αιτιολογημένη ιατρική γνωμάτευση για θεραπεία λοίμωξης από το πανδημικό στέλεχος γρίπης H1N1

Έχουν **καταργηθεί** τα παρακάτω συνοδά έντυπα:

- ✓ Αιτιολογημένη συνταγή χορήγησης κινολονών/ κεφαλοσπορινών Γ γενεάς («αιτιολογημένη συνταγή χορήγησης νεώτερων κινολονών από του στόματος, για τοπική οφθαλμική χρήση και κεφαλοσπορινών Γ γενεάς από του στόματος). Η συνταγή αυτή φυλάσσονταν επί διετίας. Πλέον η αιτιολόγηση των αντιβιοτικών αυτών αναφέρεται μέσα στην ηλεκτρονική συνταγή.
- ✓ Απλή (μονόγραμμη) και ειδική (δίγραμμη) συνταγή ναρκωτικών.

Τα παραπάνω συνοδά έντυπα ισχύουν ΜΟΝΟ για τις εξαιρέσεις που επιβάλλουν την χειρόγραφη συνταγογράφηση και αναφέρονται στην ερώτηση 48 (π.χ. μετανάστες χωρίς ΑΜΚΑ, πολίτες χωρίς ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας, κτηνιατρικά φάρμακα).

48. Τι είδους συνταγή απαιτείται για τη χορήγηση των ακόλουθων δραστικών ουσιών: βρωμαζεπάμη, αλπραζολάμη, λοραζεπάμη (βενζοδιαζεπίνες);

ΠΡΟΣΟΧΗ: ΑΛΛΑΓΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ από 15-7-2019.

Όλες οι παραπάνω δραστικές ουσίες ανήκουν στον Πίνακα Δ΄ Ναρκωτικών. Από 15-7-2019, η συνταγογράφηση των ναρκωτικών γίνεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά. Το έντυπο ηλεκτρονικής συνταγής φέρει σήμανση «Ειδική Συνταγή Ναρκωτικών» και δεν χρειάζεται να συνοδεύεται από το επιπλέον έντυπο της «απλής συνταγής ναρκωτικών» (μονόγραμμη κόκκινη). Αντίγραφο της συνταγής φυλάσσεται από τον φαρμακοποιό για 3 έτη. Σημειώνεται πως εάν επιθυμούνταν η ταυτόχρονη συνταγογράφηση ναρκωτικών που ανήκουν σε διαφορετικούς πίνακες (Β, Γ και Δ) θα έπρεπε αυτά να εκδοθούν σε ξεχωριστές συνταγές.

Εξαιρέσεις από την ηλεκτρονική συνταγογράφηση: Στις παρακάτω περιπτώσεις όπου αναγκαστικά η συνταγογράφηση θα γίνει χειρόγραφα, απαιτείται συνοδό έντυπο που είναι απλή συνταγή (μονόγραμμη) ναρκωτικών (έως ότου το μηχανογραφικό σύστημα της ΗΔΙΚΑ προσαρμοστεί στις διατάξεις του νέου Ν .4600/2019):

- Ασφαλισμένοι φορέων (πχ ΥΠΕΘΑ – ΓΕΑ, ΓΕΝ, ΓΕΣ , Τράπεζα της Ελλάδος) που δεν έχουν ενταχθεί στο σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης

- Πολίτες από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και οι Ευρωπαίοι πολίτες που δεν κατέχουν ΕΚΑΑ (Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας).
- Μετανάστες, που για διάφορους λόγους δεν έχουν αποκτήσει ΑΜΚΑ Ασθενείς για τους οποίους εισάγονται εκτάκτως και ατομικά μέσω ΙΦΕΤ ναρκωτικά φάρμακα εξωτερικού (μικροδέματα).
- Νοσηλευόμενοι ασθενείς σε δημόσια νοσοκομεία (αφορά για εσωτερική διακίνηση των σκευασμάτων εντός του νοσοκομείου) ή ιδιωτικά θεραπευτήρια (που προμηθεύονται για τους ασθενείς τα φαρμακευτικά αυτά σκευάσματα από ιδιωτικά φαρμακεία).

Τέλος, στις εξαιρέσεις περιλαμβάνονται και τα φάρμακα για κτηνιατρική χρήση, όπου η παρ. δ του ΠΔ 148/2007 παρέμεινε σε ισχύ και εξακολουθεί να ισχύει ότι ίσχυε μέχρι σήμερα, δηλαδή : ... «η συνταγή ναρκωτικών που εκδίδεται από κτηνίατρο αναγράφει ευανάγνωστα το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του ιδιοκτήτη του νοσηλευόμενου ζώου και το είδος του ζώου»

Σε καμία άλλη περίπτωση δεν δικαιολογείται χειρόγραφη συνταγή ναρκωτικών και δεν απαιτείται το συνοδό έντυπο!

Νομοθεσία πριν την 15-7-2019:

Όπως ήδη αναφέρθηκε τα φάρμακα αυτά ανήκουν στον Πίνακα Δ Ναρκωτικών και απαιτούν εκτός της συνταγής ΚΑΙ συνοδό έντυπο «Απλής συνταγής ναρκωτικών» (μονόγραμμη συνταγή). Η συνταγή αυτή δεν απαιτεί θεώρηση και φυλάσσεται για τρία (3) χρόνια.

49. Ποιες κατηγορίες συνταγών ναρκωτικών γνωρίζετε;

- Η **ειδική συνταγή ναρκωτικών** που αφορούσε τον Πίνακα Β ναρκωτικών (μορφίνη, πεθιδίνη) και τον Πίνακα Γ των ναρκωτικών (φαιντανύλη και κωδεΐνη άνω των 400 mg ανά συσκευασία) και απαιτούσε **δίγραμμη συνταγή** ναρκωτικών ως συνοδό έντυπο (θεωρημένη από την διεύθυνση ή τμήμα υγιεινής της οικείας περιφέρειας ή περιφερειακής ενότητας) και η
- **Απλή συνταγή ναρκωτικών** (μονόγραμμη που δεν απαιτούσε θεώρηση) που αφορούσε κωδεΐνη (πάνω από 200 mg και έως 400 mg ανά συσκευασία) και ναρκωτικά του Πίνακα Δ (αγχολυτικά, υπνωτικά).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Από τις 15-7-2019 τα συνοδά έντυπα χορήγησης ναρκωτικών καταργήθηκαν και εκτυπώνεται μόνο ηλεκτρονική συνταγή με ένδειξη «Ειδική Συνταγή Ναρκωτικών». Ισχύουν οι εξαιρέσεις που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ερώτηση (π.χ. μετανάστες χωρίς ΑΜΚΑ, πολίτες χωρίς ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας, κτηνιατρικά φάρμακα).

Ναρκωτικά που ανήκουν σε διαφορετικούς πίνακες (Β, Γ και Δ) πρέπει να εκδίδονται σε ξεχωριστές συνταγές. Με το νέο καθεστώς ο φαρμακοποιός οφείλει να εκτυπώσει αντίγραφο της ηλεκτρονικής συνταγής χορήγησης ναρκωτικών (το 2^ο φύλλο της εκτέλεσης, όπου υπογράφει ο ασφαλισμένος, τοποθετείται υπογραφή φαρμακοποιού και σφραγίδα φαρμακείου) και να το φυλάξει για 3 έτη από την καταχώρηση της συνταγής.